

Kezdődik az egyetem

A héten az egyetemeken la tanévnyitó ünnepségére és a főiskolákon is meg- is ugyanebben az időben kezdődik az oktatás. A Jó- zsef Attila Tudományegye- tem tanévnyitó ünnepi köz- gyűlését holnap, hétfőn dél- előtt 11 órai kezdettel tart- ják a központi épület aulá- jában. A tanárképző főisko-

la tanévnyitó ünnepségére is ugyanebben az időben kerül sor a Szabadság film- színházban. Az orvostudo- mányi egyetem szeptember 14-én, kedden déli 12 óra- kor rendezi meg az új tan- év nyitóünnepségét a Dugo- nics téri aulában.

Nyelvtanulás

Nyolc és fél ezren kezdik meg a nyelvtanulást a TIT József Attila Szabadegye- tem nyelviskoláján. A be- íratások befejeződtek. Min- den korábbinál nagyobb ér- deklődés nyilvánult meg a nyelvtanulás iránt: a nyelv- csoportokban 8 és fél ezer hallgató iratkozott be. A nyelvek tanítása szeptember 16. és 20. között kezdődik.

Hozatni vagy cipekedni?

A főzés mellett a bevásá- rás a legnagyobb gondja a háziasszonyoknak és a dol- gozó nőknek. Miként lehet- ne megoldani, hogy a zsü- folt üzletekben ne kelljen mindennap sorbaállni, vá- rakozni, s aztán tele szaty- rokkal cipekedni?

Meg kell rendelni az árut! Ez így roppant egyszerűen hangzik, és nagyon sok or- szág példája nyomán állít- hatjuk, hogy valóban egy- szerű is. Legtöbb országban a nagy bevásárlásoknak ez az egyetlen elintézési forma- ja: az ember felveszi a te- lefont és az áru fél óra, egy óra múlva megérkezik. Le- het-e nálunk is? Persze, hogy lehet.

— Asszonyom, Ön ren- delt-e már valamit haza- szállításra?

— Hogyne! Még csak az kellene. Amikor ott állok az eladó előtt, még akkor is a következő szemfényvesztés- nek vagyok szenvető ala- nya: rámutatok, hogy ezt és ezt kérem, és odahaza néz- hetem a zacskó alján a romlott gyümölcsöt, vagy a lejárt savatosságú ételt. Nekem ugyan ne papolja- nak, mert ha ott se vagyok, mit raknak a kosárba? — így summázható egy házi- asszony véleménye, akit ta- lálomra megszólítottunk, amikor éppen indult a ne- gyedik emeletre legalább tizenöt kilónyi, megpakolt szatyrral.

Hogy nem mindenkinek ez a véleménye, az abból is kiderül, hogy a kereske- lem szerint egyre többen

rendelik meg előre az árut. Igaz, hogy a vevőkörben ki- alakult már egy „megrende- lős” törzsgárda. A 109. sz. Csemege (Széchenyi tér) üz- letvezetője olvassa a kimu- tatásból: augusztusban 43 tételt szállítottak megrende- lésre házhöz, 14 ezer 240 forint értékben. (Egyébként már 100—200 forint értékű vásárlásnál is felajánlják az üzletben az eladók, hogy díjtalanul hazaviszik a cso- magot.) Sok ez vagy kevés? Úgy véljük; nem sok. Sok- kal, de sokkal többen old- hatnák meg ilyen egyse- rűen legalább a hónap eleji tartós élelmiszerek bevásárlá- sát, hiszen alig akad házi- asszony, aki ne tudná, hány kiló liszt, hány kiló cukor szükséges a családnak. Akkor ugyan miért cipelik ők maguk? A Cse- mege alig három hónapja „röpcédulákat” dobott a la- kótelepek levélszekrényeibe, amelyben felajánlja a ház- hoz szállítási lehetőséget — volt is némi eredménye, de sokkal nagyon is lehetne. A Csemege különben évi 6 ezer forint vásárlás után — igaz, hogy minimális össze- get — visszatérít a vásárló- nak. Nem valószínű, hogy ez lenne a csábító erő, de sok- kal inkább az, hogy amit nem feltétlenül szükséges, ne cipeljen egy amúgy is megterhelt dolgozó asszony.

Súlyos szó lenne, hogy vá- lamiféle bizalmatlanság veszi körül ezt a szolgáltatást, még akkor is, ha a meg- hallgatott háziasszony nyi- latkozását „egyenest” köz-

vetítettük. Sokkal inkább arról lehet szó, hogy nem is gondolunk rá, milyen egyszerűen megúszhatnánk a cipekedést. De arról min- denesetre szólunk; nagyon változó, hogy melyik üzlet-ből rendelnek a vevők, me- lyikből nem. Igen, a keres- kedelem erkölcsét célozzuk: ahol a vevő nem szokott rosszul járni, ott bízik ab- ban, hogy a házhöz szállít- tott áruk körül is minden rendben lesz. Ahol nem zo- kott a mérleg nyelve tovább billenni, a ceruza vastagab- ban fogni, ott rendelhet nyugodtan bárki, nem kell azon tanakodnia, hogy házi mérlegén esetleg a hús de- ka számlái csak 19-et nyom. Nem apróságról van szó, mert a bizalom igazán nem apró kérdés. Nem volna szép dolog, ha egy szolgál- tatásról írva megbántanánk a kereskedőket, de hogy van-e bizalom, vagy nincs, az az eddigi munkájukon is és az elkövetkezendő mun- kájukon is múlik. És mond- juk meg nyíltan: nemcsak a háziasszony érdeke, hogy ne kelljen sorbaállni és ci- pekedni, de az üzletnek sem rossz, ha „megritkítják” a forgalmat, hiszen, ha a nagy tételeket raktárból tudják kiadni, kevesebb a tolongás, kisebb a forgalom az üzletterben.

Kettőn múlik a vásár — most mégis elsősorban a há- ziaszonyokat kell biztat- nunk; próbálják meg, mert egyszerűbb hozatni, mint hazacipelni.

P. Sz. M.

Tűz a termény- tárolóban

A debreceni volt István- malom területén szombaton hajnalban — eddig ismeret- len okok miatt — tűz ütött ki a huszonöt méter magas silótoronyban, amelyben je- lenleg 420 vagon gabonát tároltak. A belső, régi fa- szerkezet percek alatt lángra kapott, leégett a tetőszerke- zet és tüzet fogott a búza is. A tüzet lokalizálták, de a kigyulladt nagy mennyiségű búza még izzik.

A tűz okának felderítésére szakértőkből álló bizottság látott munkához.

Novák András képei Szabadkán

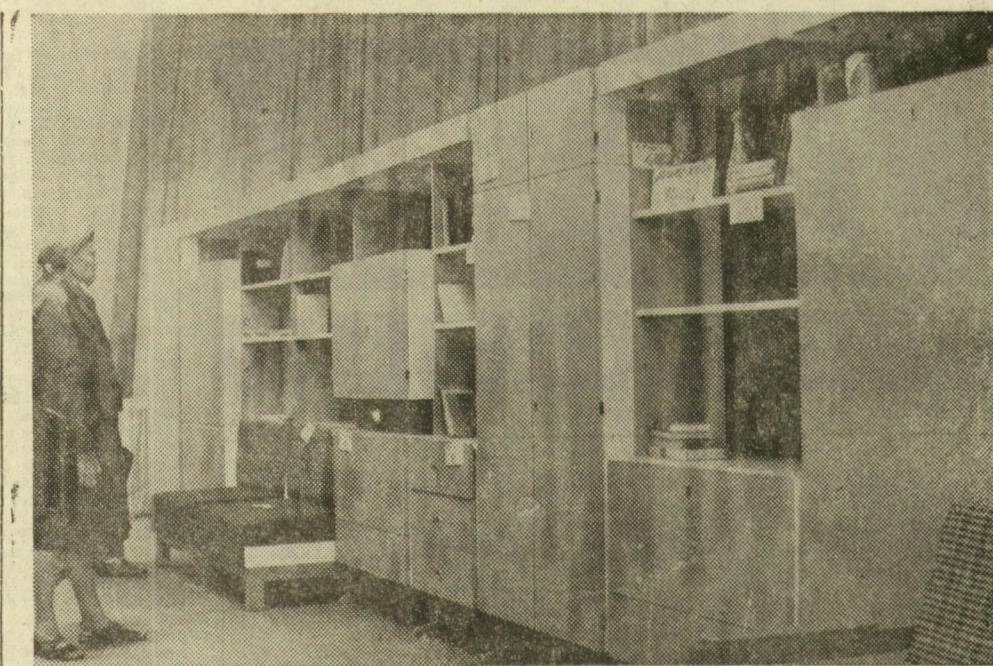
Szeged és Jugoszláv test- városa, Szabadka erősödő kulturális-művészeti kapoco- latainak újabb bizonyítéka- ként ismét cserekiállítás jött létre a két város képzőmű- vészei között. Novák And- ras szegedi festőművész Szegeden és Hódmezővásárhe- lyen is bemutatott színvona- las, érdekesen és eredetien modern anyagát állította ki azon a tárlatán, mely teg- nap este nyílt meg a sza- badkai Képzőművészeti Ta- lálkozó termében.

Novák András kiállítását

Pintér József, szegedi festő- művész nyitotta meg. A ki- állítás viszonzásaként a szabadkai Balázs G. Árpád grafikusművész lapjait lát- hatjuk majd november kö- zepén Szegeden. A kiállítás érdekességének ígérkezik, hogy az idős mester éveken át élt Szegeden, így, kicsit hazai környezetben mutat- hatja be anyagát.

Nem a szegedi a legdrágább piac

Panaszkodásaink közepet- te is hasznos néha összeha- sonlítani a szegedi piaci árakat, a felhozalt az or- szággal. Ebből kiténik például az, hogy még örül- hetünk az 1,40—1,50 forint árú tojásnak, mert Buda- pesten adják azt 1,80-ért is. S míg például az egész or- szágból kezd eltűnni a pia- cokról az őszibarack, vagy ahol van is, mérhetetlenül drága, Szegeden még min- dig elfogadható árban és minőségben kapható. To- vábbá: szőlőt csak Szeged- den, Kecskeméten, Szek- szárdon és Veszprémben árulnak 6—9 forintért is, Budapesten, Miskolcon, Szol- nokon és Győrben 16 forint- igit ugrott az ára. Figyelem, be kell azt is venni, hogy a tegnapi piaci árak való- színűleg nálunk sem sokáig maradnak ilyen közepesek, hiszen alaposan beborult és a mezőgazdaság felett is,

A Kompozit - ügy

Az asszony papírt vesz elő és szorgalmasan jegyzetel.

— Mit ír?

— Az árakat. A férjem, akivel tegnap futtában meg- néztük a bútort, elfelejtet- tük megjegyezni, mibe ke- rül. Ezért leírom az árat.

— Megveszik?

— Egy biztos, ilyen volna a legjobb az új, másfélso- báz lakásunkba. De ennyi- ért? — nem kell!

„FELÜNK TÖLE”

A „Kom- pozit” fantázia- név, egy új magyar garnitúra neve. A fent írt kis jelenet szin- te naponta megismétlődik a szegedi lakberendezési áru- házban, ahol gyakran talál- kozni meglepett, vagy cso- dálkozó, néha bosszankodó vevőjöltekkel...

Vajon miért?

Dunai Lajosné, a BÜTOR- ÉRT áruházának vezetője szívesen vállalkozik a fele- letre.

— Aki gondosabban vég- gignézi ezt a garnitúrát, maga is meggyőződhet a kétes értékű szennazáció oká- ról — mondja. Ez pedig a Kompozit szokatlanul ma- gas ára, és ami ettől elvá- laszthatatlan, az a minőség, amit a vevő érte kaphat. Tudom, furcsa dolog az ilyen nyilatkozat annak a kereskedőnek a szájából, akinek a bútort ajánlani, kizárólag ajánlani szabad- na. A jó kereskedő azonban felelősséggel tartozik a ve- vőnek... A Kompozit elvi- leg nagyon alkalmas lenne az új kislakások berende- zésére. Összecsomagolva (elemenként) ládákból szál- lítható, a helyszínen több száz féle változatban sze- relhető össze, tetszés sze-

rint. Sajnos, a valóságban sok egyéb tulajdonsága is van, ezért aztán nagyon fé- lek tőle.

— Miért?

— Mondjuk, a vevő meg- veszi. Az eddigi tapaszta- lat azt mutatja, hogy ha- marosan valamilyen minősé- gi hiba miatt ismét találko- zunk vele, megkezdődik a javítási ceremónia, majd gondolkodhatunk, mit adunk érte cserébe. Csak néhányat az eddigi tapasztalatokból: levált az ajtókról, borítokról a fényezett réteg, elvete- medtek a tartóoszlopok, a polcok. Kilazultak a csava- rok, „megteknősödött” a le- nyitható ágy, a fotel stb. Tárjában kész mintadara- bot vásároltak, jó másfél évvel ezelőtt, azóta mind- kettőt be kellett cserélni. Ha viszont nem viszik a Kompozitot, akkor fizethe- tünk a készletezésért, fog- lalja a helyet!

Emlékszem, annak idején is feltűntet keltett. Amikor Tárjában a Tisza Bútoripari Vállalat két lakást ren- dezet be vele. Lelkesedtünk érte, s nagyon biztunk ben- ne!

NEHÉZ SZÜLETÉS

Hogy miért tűnt el a szemünk elől egy időre? — Csong- rádra mentem megtudni. Domján Gyula, a TBV vál- lalati igazgatója szívesen fogadott. Válaszát így kezd- te.

— A dolog 1968-ra nyú- lik vissza. Az ÉVM pályáza- tot hirdetett a kifejezetten házigyári lakásokba alkalmas Márlin-rendszerű bútort elkészítése érdekében. A szakemberek ezt úgy mond- ják: „bútoripari háttérrel” igyekeztek biztosítani a ház- gyáriakhoz. A BÜTORÉRT Vállalat ennek alapján bíza- ta meg a Budapesti Lakó- terv Vállalatot, meg néhány iparművészt a tervek elké- szítésével, a Könnyűipari Minisztérium pedig bennün- ket bizott meg az új típus gyártásával.

— Meddig készítették?

— Tulajdonképpen három évig. Nem voltak megfelelő alapanyagok, az összesze- reléshez szükséges csavarok, illetve a speciális rögzítőele- mek teljesen ismeretlenek hazánkban. A tervek, ille- gve a tervezés nagyon elhúzó- dott. Olyan dolgokon vitat- koztunk az iparművészekkel — de inkább ők velünk —, hogy ha rá gondolok, ma is ideges leszek. A legnagyobb baj már az elején jelentke- zett: az iparművészek elfe- ledtek arról, hogy a bú- tort Magyarországon kell megcsinálni... Külföldi le- mezből tervezték a borító- lapokat, a vasalásokat stb. Vagy fél évig huzakodtunk a csavarsüllesztés felett: a műanyagfedél gömbölyű vagy lencse alakú legyen. Túl vékony lábakat akar- tak az ágyhoz, meg a szé-

kekhez — alig lehetett őket lebeszélni erről. Aztán kö- vetkeztek a technológiai problémák, tudniillik, ho- gyan bánjunk az újszerű anyagokkal? A KERMI-nél, meg a Faipari Kutató Inté- zetnél sokáig vizsgálták az újból és újból elkészített ágy- és székbeállítás szendvics- szerkezeteinket, míg végre elfogadható lett.

— S ön szerint most már jó a bútor?

— Ki kellett cserélni az összezerősítő elemeket, mó- dosítottunk a technológián. Sajnos, nincs olyan gépünk, amely az élragasztást, ille- tve a leszábot darabok éle- zését kifogástalanul megol- daná. A bútor jobb, mint volt, s a jövőben reméljük, még jobb lesz.

— És az ár?

— Szerintünk megfelelő. A Kompozit nem tömegbú- tor.

GYENGE EREDMÉNY

Hogy a bútor va- lóban jó-e, és az ára megfelelő-e? — ezen lehetne vitatkozni.

Amikor megkérdeztem Domján Gyulát, mennyibe van eddig a TBV-nek a Kompozit? — félmilliót em- lített. Ennyibe került a kö- rülbelül 3 millió forint ér- tékű garnitúra eddigi rak- tározása, a fejlesztés, a ja- vítás stb. S ez megtérül-e valamikor? — nem tudják. A BÜTORÉRT (és ez talán nem vélemény?) mindössze 5—6 millió forintért rendelt belőle 1972-re! Körülbelül 150—200 lakásra valót. Amennyiben ez a bútor be- váltja a hozzá fűzött remé- nyeket, vajon nem sokkal nagyobb számban kerülne- e a vásárlók elé a sorozat- gyártás megkezdésének évé- ben? Olyan kérdések, ame- lyeket aligha lehet megke- rülni.

A vevő szemével nézve bizony a nagyzólov nevű bú- tor jelenlegi állapotában gyenge eredménynek tűnik. Ára vetekszik a drága im- portgarnitúrákéval, s a mi- nősége? — hát erről már esett szó. Pedig tény, hogy a jó Kompozitra valóban nagyon nagy szükség lenne, s mi több, kellett volna már az elmúlt években, a házevéri programok fellen- dülésének idején is. Példa erre a bútorigény: az NDK- ból érkező — egyébként szintén nem olcsó — hely- színen összerakható gar- nitúrák iránt igen nagy az érdeklődés, szinte előnyöz- ses alapon értékesítik a „program-falakat”.

A hosszúra nyúlt Kompo- zít-kísérlet eddig csak a ke- dőveinket izgatta fel. Re- málhatólag a Kompozit „szü- löi” ezzel nem érik be. Nem is érhetik, mert a tervezés- be, a prototípusba és null- szeriába fektetett milliókat aligha lehet egy kétes sike- rű próbálkozás számláján letudni.

Matkó István

SZEGED a hazai lapokban

1971/36

BODRI Ferenc: Csáky József (1888—1971). Művészet, augusztus. [Nekrológ a szegedi születésű, Párizsban elhunyt szobrászmű- vészről.]

SZELESI Zoltán: Takács Győ- ző kiállítása Vásárhelyen és Szegeden. Művészet, augusztus. [Reprodukciókkal.]

VARGA Mihály: Polner Zoltán: Egyetlen hangszér. Petőfi Népe, aug. 15. [Könyvismertetés.]

[SKALICZKI József—TÓTH Ferencné] (skaliczki—tóthné): A szegedi Somogyi Könyvtár zenészbőjára. Népművelés, szeptember. [Fényképpel.]

Megkezdődött az endokrinoló- giai kongresszus. Magyar Hírlap, szept. 3. [Szegeden.]

MEZEY Béla: A Szegedi Sza- badtéri Játékokat Illés Gyula Dözsájával fejezték be. Magyar Hírek, szept. 4. [Fénykép az elő- adásról.]

PÁLYI András: Egy „babo- nás” kőltő. Magyar Hírlap, szept. 4. [Ismeretes Polner Zoltán: Egyetlen hangszér című kötetről.]

Az endokrinológia hazai ered- ményei és a kongresszus. Ma- gyar Nemzet, szept. 4.

Befejeződött az endokrinológiai kongresszus. Magyar Hírlap, szept. 5.

Paradicsomműszak a Szegedi Konzervgyárban. Magyar Hírlap, szept. 6.

[ÁBRÁN László] (ábrán): Öt állnak a platókon. — A notaki- rály háza. — Múzeum a határ- ban. — Hegedűvel járta az or- szágot. Esti Hírlap, szept. 7. [Dankó Pista csengődi múzeum- máról.]

Nemzetközi matematikai kon- ferencia Szegeden. Magyar Hírlap, szept. 7.

NYERGES András: Bárdos Pál: Negyszáz forint. Népszabadság, szept. 8. [Könyvismertetés.]

Matematikaoktatási konferen- cia. Magyar Hírlap, szept. 9.

BALOGH Ferencné: Az eszepe- ranó múzeum és könyvtár. Népszabadság, szept. 9. [A So- mogyi-Könyvtárban.]

A Magyar Nőorvos Társaság nagygyűlése Szegeden. Magyar Hírlap, Magyar Nemzet, szept. 10.